

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyně JUDr. Zorou Šmolkovou ve věci

žalobkyně: **P. Š.**
zastoupena Mgr. Tomášem Krásným, advokátem

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 19. 2. 2024, ve věci invalidního důchodu

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 19. 2. 2024, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou došlou zdejšímu soudu dne 7. 4. 2024 se žalobkyně domáhala zrušení rozhodnutí žalované ze dne 19. 2. 2024, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaná zamítla námitky žalobkyně a potvrdila své rozhodnutí ze dne 7. 11. 2023, č. j. X (dále „prvostupňové rozhodnutí“), jímž snížila žalobkyni výši invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně, neboť pracovní schopnost žalobkyně poklesla „pouze“ o 60 %.
2. Žalobkyně namítala, že posudkový lékař žalované učinil závěr o stupni její invalidity, aniž by podrobně zkoumal její zdravotní stav. Vytkla taktéž, že nebyla na jednání přizvána, z těchto Shodu s prvopisem potvrzuje I.Ch.

důvodů si tak nemohl posudkový lékař učinit odpovídající představu o jejím zdravotním postižení. Odvolací

posudková lékařka při posuzování invalidity nezhodnotila podle žalobkyně její celkovou psychickou odolnost, schopnost komunikace a schopnost vykonávat denní aktivity a pracovní činnost vzhledem k pol. 1d, kapitoly V, přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. (dále „vyhláška“). Z lékařské dokumentace vyplývá, že v případě žalobkyně jde o velmi těžký průběh onemocnění, navíc s postupnou progresí stavu. Rezervní kapacity se schopností zvládat zátěž a změny jsou již vyčerpány, při sebemenší zátěži či změnách dochází k četným výrazným dekompenzačním stavům. Nedošlo ke zlepšení ani s vyloučením pracovní zátěže, přetrvává hypoergie, hypobulie, hypohedonie, exhausce, výrazně inhibované psm tempo, dyssomie. Žalobkyně uvedla, že není schopna vykonávat pravidelnou pracovní činnost. Kromě uvedeného je u ní zjevná psychická zátěž také v rodinném prostředí ve 3 generacích, kdy doplnila, že její syn je od mládí léčen na psychiatrii.

3. Posudková lékařka nevzala podle žalobkyně plně v úvahu výsledky jejího psychiatrického vyšetření. K tomu žalobkyně uvedla, že není schopna si vzpomenout i na názvy běžných věcí, se zátěží je patrná dekoncentrace pozornosti a lakrimační skluzu kvůli minimálním nezdarům, snadná unavitelnost, hrubé narušení exekutivních funkcí a pouze 10 percentil v testu verbální fluence (vzhledem k jejímu intelektuálnímu rodinnému zázemí a vzdělání jde o velmi těžký deficit), navíc i zde patrný progresivní trend. Doplnění účinků jejího zdravotního stavu pak uvádí také zpráva RÚT – sociální rehabilitace – spolupráce na stabilitě pro plnění každodenních záležitostí, problémy i s vycházením z bezpečí bytu, a to i s doprovodem, nezvládání komunikovat s lidmi. Psychoterapeutka ve zprávě potvrdila mj. sebedestruktivní jednání při stresu a tlaku. Přestože důvody posudku stály mj. na tom, že žalobkyně nebyla již 3 roky hospitalizována, důvodem, proč k hospitalizacím nedošlo, byla špatná snášenlivost, což uváděl i MUDr. B. K tomu žalobkyně doplnila, že stále spolupracuje se službou RÚT, která dle reformy psychiatrické péče má mj. za cíl snížit počet opakovaných hospitalizací, které by bez někdy skoro denní péče RÚT nepochybně nastaly. I přes tyto skutečnosti se žalobkyně v zoufalém stavu sama nechala hospitalizovat, později byla nucena strávit 5 dnů na lůžku krizové intervence ve stále péči krizových terapeutů.
4. V doplnění žaloby namítla, že závěry napadeného rozhodnutí jsou stěží přezkoumatelné. Žalovaná při hodnocení postižení uvedla, že ho nehodnotí na rozdíl od lékaře LPS jako funkčně těžké, jelikož dle dlouhodobého průběhu deprese dosahuje středně těžké hloubky, aniž by však blíže specifikovala, dle jakých podkladů k takovému klíčovému závěru dospěla. V napadeném rozhodnutí schází polemika, proč byly závěry lékaře LPS chybné. Za nepřezkoumatelné považovala žalobkyně i závěr žalované, že dříve zjištěná invalidita třetího stupně byla posudkově nadhodnocená. Poukázala pak na to, že pro laika je těžce pochopitelné, že během dvou let tři posudkoví lékaři dospěli ke zcela rozdílným závěrům. Zarážející pak je zejména závěr posudkových lékařů o snížení míry poklesu pracovní schopnosti žalobkyně, přestože ze zpráv ošetřující psychiatricky vyplývá zhoršující se zdravotní stav. Žalobkyně správním orgánům taktéž vytkla, že nezjistily dostatečně skutkový stav věci, jestliže uzavřely, že je schopna psychicky náročnější práce ve zkráceném pracovním úvazku s odkazem na výkon OSVČ, což je ale v rozporu se stanovením úplného funkčního deficitu. Toto zjištění nemá oporu v dokazování. V neposlední řadě vytkla správním orgánům, že u ní nedošlo v souladu s

Shodu s prvopisem potvrzuje I.Ch.

§ 3 odst. 2 vyhlášky k navýšení míry poklesu pracovních schopností o 10 %, neboť vlivem zdravotních postižení není schopna využívat své vzdělání, znalosti a zkušenosti k výdělečné činnosti.

5. Pro tyto důvody navrhla žalobkyně zrušit napadené rozhodnutí.
6. Žalovaná ve svém vyjádření popsala dosavadní průběh řízení, zrekapitulovala na věc dopadající právní úpravu a uvedla, že se ztotožňuje s názory posudkových lékařů a na svých argumentech zcela setrvala. S ohledem na žalobní námitky navrhla provedení důkazu posudkem posudkové komise MPSV.
7. U jednání oba účastníci s ohledem na závěry posudku MPSV (viz níže) navrhli zrušení napadeného rozhodnutí.

- 3 -

17 Ad 14/2024

8. Krajský soud poté co zjistil, že žalobní návrh je věcně projednatelný, přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu v době rozhodování žalované (ust. § 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
9. Ze správního spisu krajský soud zjistil následující skutkový stav. Žalobkyně dříve pracovala jako účetní a volnočasový pedagog. Doposud vykonává jako OSVČ v omezeném rozsahu lektorskou činnost. Na základě posudku o invaliditě ze dne 16. 7. 2020 byla shledána invalidní pro invaliditu druhého stupně. Dne 2. 5. 2022 požádala o přehodnocení invalidního důchodu. Posudkový lékař Okresní správy sociálního zabezpečení Frýdek-Místek dospěl k závěru, že žalobkyně je invalidní pro invaliditu třetího stupně, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její pracovní schopnost o 70 %. Rozhodující příčinou byla tehdy periodická depresivní porucha, tj. postižení uvedené v kapitole V., položce 4d přílohy k vyhlášce. Doba platnosti posudku byla stanovena do 30. 6. 2023. Podle posudku posudkového lékaře OSSZ Frýdek-Místek ze dne 16. 8. 2023 došlo u žalobkyně od stejného dne ke změně stupně invalidity, a to z invalidity třetího stupně na invaliditu druhého stupně, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její pracovní schopnost o 60 %. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu byla organická porucha osobnosti smíšená těžká, tj. postižení uvedené v kapitole I., položce 1d přílohy k vyhlášce. Žalovaná proto prvostupňovým rozhodnutím snížila žalobkyni výši invalidního důchodu.
10. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně námitky. V rámci námitkového řízení žalovaná nechala zpracovat posudek posudkovým lékařem Institutu posuzování zdravotního stavu, který dospěl k závěru, že pracovní schopnost žalobkyně poklesla o 55 %. V souladu s lékařem OSSZ dospěl k závěru, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je organická depresivní porucha, avšak středně těžká, proto postižení hodnotil dle kapitoly V., položky 1c, které odpovídá invaliditě druhého stupně, a proto posudkový závěr potvrdil. K dříve zjištěné invaliditě třetího stupně pak uvedl, že jej považuje za posudkově nadhodnocené.
11. Z posudku posudkové komise MPSV ČR v Ostravě ze dne 22. 11. 2024, který krajský soud nechal v průběhu řízení o žalobě vypracovat se zadáním, aby se posudková komise zabývala procentní mírou poklesu pracovní schopnosti žalobkyně k datu vydání napadeného rozhodnutí, soud zjistil, že posudková komise ve složení z předsedkyně komise, dalšího lékaře s odborností psychiatrie a tajemnice, dospěla k závěru, že žalobkyně k datu vydání napadeného rozhodnutí byla invalidní ve třetím stupni podle ustanovení § 39 odst. 1 z. č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, (dále jen „z. d. p.“). Posudková komise konstatovala, že se u Shodu s prvopisem potvrzuje I.Ch.

žalobkyně jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou je těžká organická depresivní porucha osobnosti. Řečené bylo hodnoceno jako zdravotní postižení uvedené v kapitole V, položce 1, písm. d) přílohy k vyhlášce. Míra poklesu pracovní schopnosti byla stanovena 60 % a vzhledem dalším zdravotním postižením byla podle § 3 odst. 1 vyhlášky zvýšena o 10 %. Celkově tedy 70 %. K odlišnému hodnocení oproti posudkovým lékařům posudková komise uvedla, že tak učinila s ohledem na vlastní šetření a komplexní zdravotní dokumentaci, především s ohledem na nálezy klinického psychologa a z psychosomatické ambulance MUDr. B. Z vlastního přeshetření posudkové komise vyplynulo, že stav žalobkyně je chronický, míra postižení středně těžká až těžká. Při jednání posudkové komise byla žalobkyně úzkostná, měla třes celého těla. Dále posudková komise uvedla, že pro zhoršení stavu bylo nutné žalobkyni opakovaně hospitalizovat, chronické dekompenzace se dařilo zvládnout prostřednictvím opakovaných ambulantních kontrol a intenzivní psychoterapeutické podpory. U žalobkyně dlouhodobě přetrvává výrazně snížená tolerance k zátěži, v zátěži je pak tendence k opakovaným těžkým dekompenzačním stavu. Invalidita třetího stupně tak v případě žalobkyně stále trvala. Doba platnosti posudku byla stanovena do 22. 11. 2026, a to vzhledem k možné kompenzaci a stabilizaci psychického stavu v rámci možné a správně nastavené léčby.

12. Rozhodnutí správního orgánu o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném

13.

- 4 -

17 Ad 14/2024

lékařském posouzení. Podle § 8 odst. 9 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (dále jen „zákon o OPSZ“), zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely námitkového řízení posuzuje ČSSZ, a podle § 4 odst. 2 zákona o OPSZ, pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění je posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí; za tím účelem Ministerstvo práce a sociálních věcí zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při přezkumu dotčených rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudků, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise MPSV soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá pak v tom, aby se posudková komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Jelikož žalovaná rozhoduje o nároku na invalidní důchod, příp. o změně tohoto nároku či jeho odnětí ve dvouinstančním řízení, jsou zejména na její rozhodnutí v námitkovém řízení kladeny nároky na jasnost, srozumitelnost a úplnost odůvodnění (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2011, č. j. 6 AIDS 99/2011 - 43).

14. Náležitosti posudku upravuje v ustanovení § 7 vyhláška č. 359/2009 Sb. Posudek o invaliditě musí obsahovat mimo formálních náležitostí rovněž 1) účel posouzení, 2) datum posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, 3) výčet rozhodujících podkladů o zdravotním stavu pojištěnce, z nichž orgán sociálního zabezpečení vycházel při posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, 4) skutková zjištění, ke kterým orgán sociálního zabezpečení dospěl při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, 5) výsledek posouzení zdravotního stavu a míru poklesu pracovní schopnosti se stanovením, zda se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, 6) procentní míru poklesu Shodu s prvopisem potvrzuje I.Ch.

pracovní schopnosti, 7) stupeň invalidity, 8) den vzniku invalidity, resp. den změny stupně invalidity nebo den zániku invalidity, 9) odůvodnění výsledku posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti a 10) tzv. pracovní rekomandaci (to pouze, jde-li o invaliditu prvního či druhého stupně), tedy doporučení stran vhodného druhu práce, kterou je pojištěnec schopen při svém zdravotním postižení vykonávat (srov. k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2012, č. j. 4 Ads 19/2012 - 18).

15. V posuzované věci si krajský soud vyžádal shora specifikovaný posudek. Z jeho obsahu vyplývá, že posudková komise jednala a rozhodovala v řádném složení, za přítomnosti specialisty s odborností psychiatrie. Posudek má všechny shora uvedené náležitosti a splňuje podmínku úplnosti a přesvědčivosti, posudková komise se vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi a své posudkové závěry náležitě a srozumitelně odůvodnila a posudek nevzbuzuje žádné pochyby. Na základě toho posudková komise přijala svůj posudkový závěr o poklesu pracovní schopnosti žalobkyně o 70 %, uvedla, že invalidita třetího stupně trvá, a stanovila datum kontrolní lékařské prohlídky.
16. Za tohoto stavu soud uzavírá, že jelikož zdravotní stav žalobkyně byl v rozhodné době jiný, než jaký vzala na základě provedeného posudku lékaře ČSSZ za zjištěný žalovaná, je její rozhodnutí vadné pro chybně zjištěný skutkový stav, a v důsledku toho nezákonné. Soud na základě výše uvedeného posudku dospěl k závěru, že žalobkyně byla k datu vydání napadeného rozhodnutí invalidní v III. stupni, kdy její pracovní schopnost poklesla o 70 %, a to v nezměněné míře oproti dřívějšímu posudkovému hodnocení z roku 2022.
17. Žaloba je tedy důvodná a soud napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil. Podle ustanovení § 78 odst. 4 s. ř. s. „*[z]ruší-li soud rozhodnutí, vysloví současně, že věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.*“ Soud tak tedy výrokem I. tohoto rozsudku učinil. V dalším řízení je pak žalovaná povinna (ve shodě s ustanovením § 78 odst. 6 s. ř. s.) zahrnout výše uvedený posudek posudkové komise MPSV Ostrava mezi podklady pro nové rozhodnutí a podle § 78 odst. 5 s. ř. s. je žalována vázána právním posouzením krajského soudu o stupni invalidity žalobkyně.

- 5 -

17 Ad 14/2024

18. Vzhledem k tomu, že v řízení byla plně procesně úspěšná žalobkyně, vzniklo jí v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení. Podle obsahu spisu jí však žádné náklady řízením nevznikly, a soud proto rozhodl tak, že soud náhradu nákladů řízení žádnému z účastníků nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů po doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Ostrava 8. ledna 2025

JUDr. Zora Šmolková
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje I.Ch.

Shodu s prvopisem potvrzuje I.Ch.